

Stranderosion

Per Danielsson

per.danielsson@swedgeo.se

Stranderosion

- Kusterosion
- Erosion vattendrag
- Erosion sjöar
- Erosion reglerade vattendrag
- Erosion i farleder

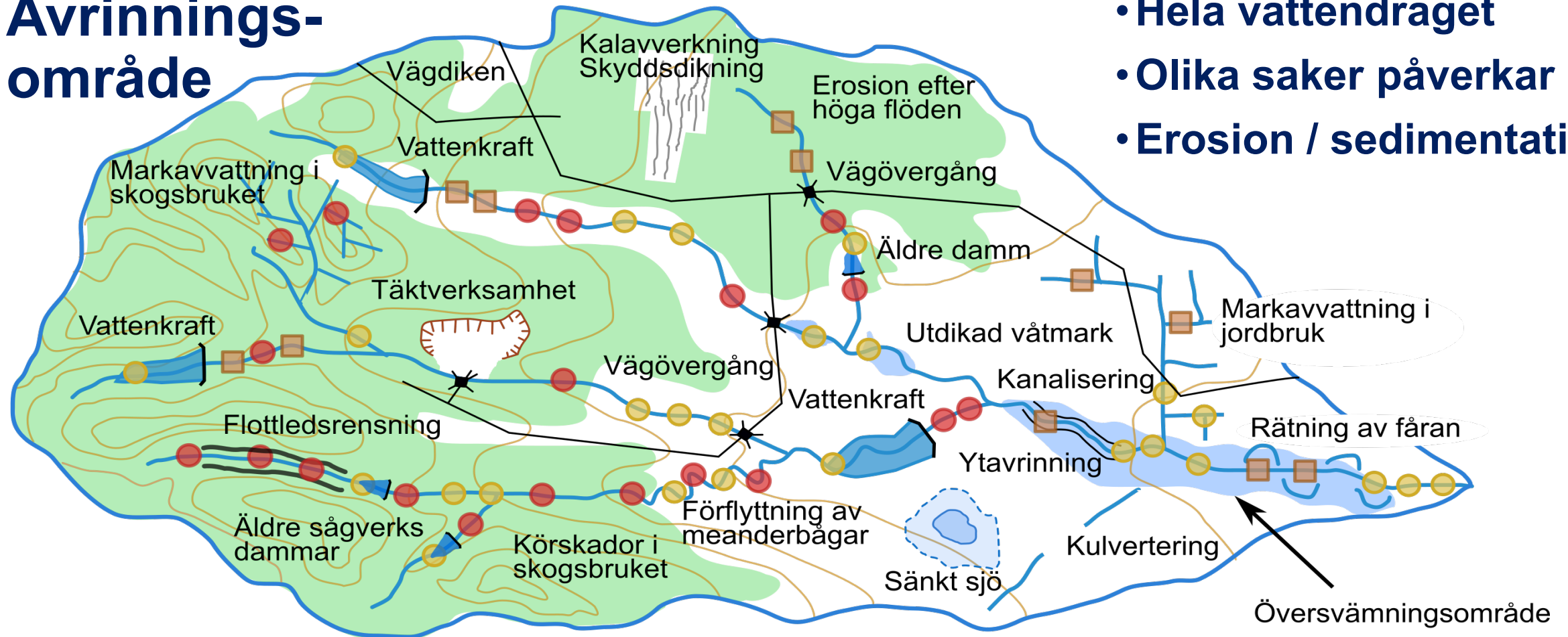
Foto: SGI

Hur jobbar SGI?

- **Planering** (ÖP, DP, BL, planstöd, etc.)
- **Underlag** (planeringsunderlag)
- **Riskbedömning** (Sårbarhetskartering)
- **Åtgärder** (Naturbaserade lösningar)

Foto: SGI

Avrinnings- område

- Hela vattendraget
- Olika saker påverkar
- Erosion / sedimentation

Illustration: J. Kling (HaV)

Övre zonen
Grövre sediment - erosion

Övergångszon
växlande erosion -
transport - deposition

Nedre zonen
sand till lera
deposition

Svämplan ovanligt

Svämplan börjar

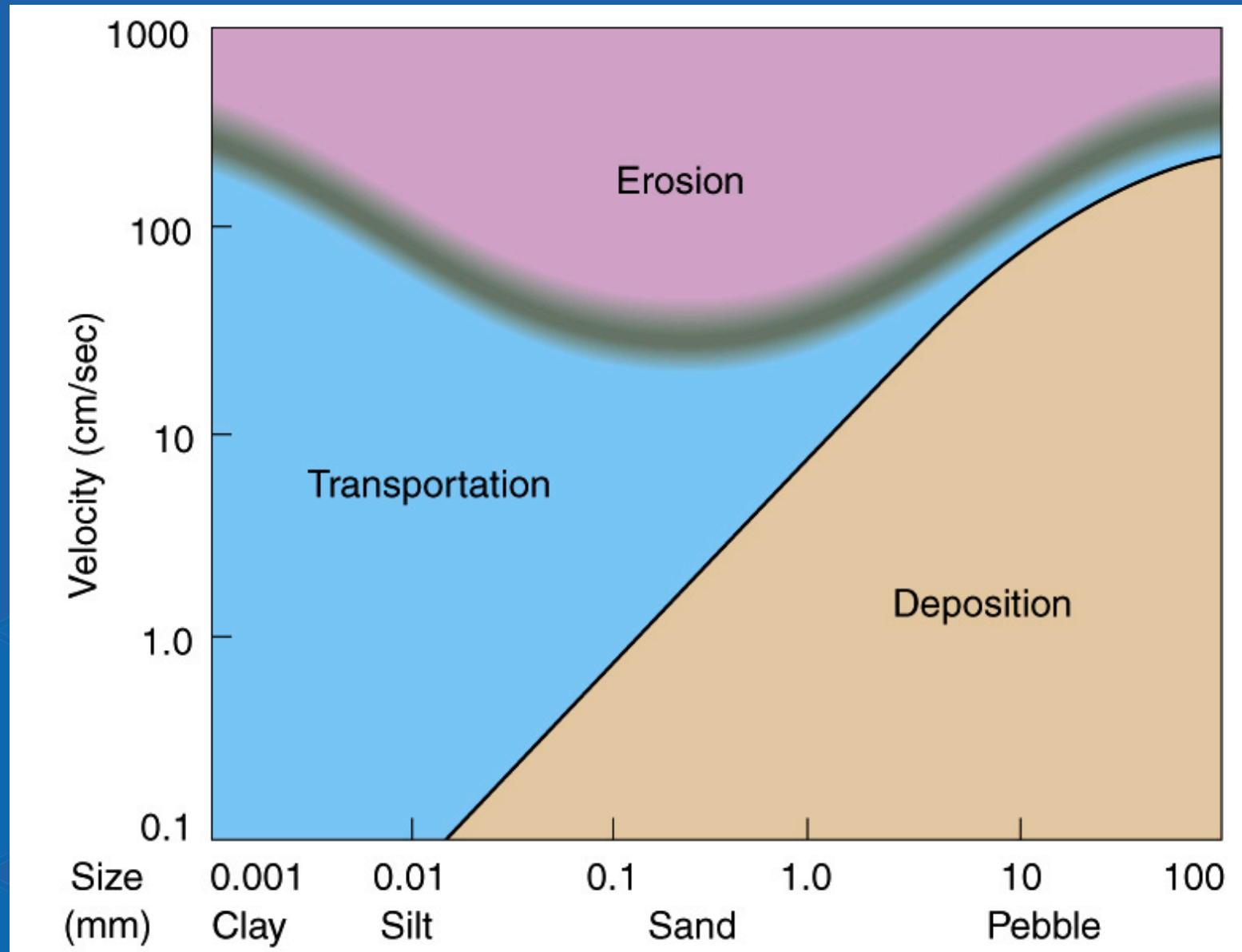
Svämplan vanligt förekommande

Ökad frekvens och storlek på översvämningar

Krafter och förutsättningar

- Hjulström diagram
- Jordart / sediment
- Vattenhastighet

Erosion vattendrag

- Varzuga river, Kolahalvön, Ryssland.

Foto: SGI

Kustzonen

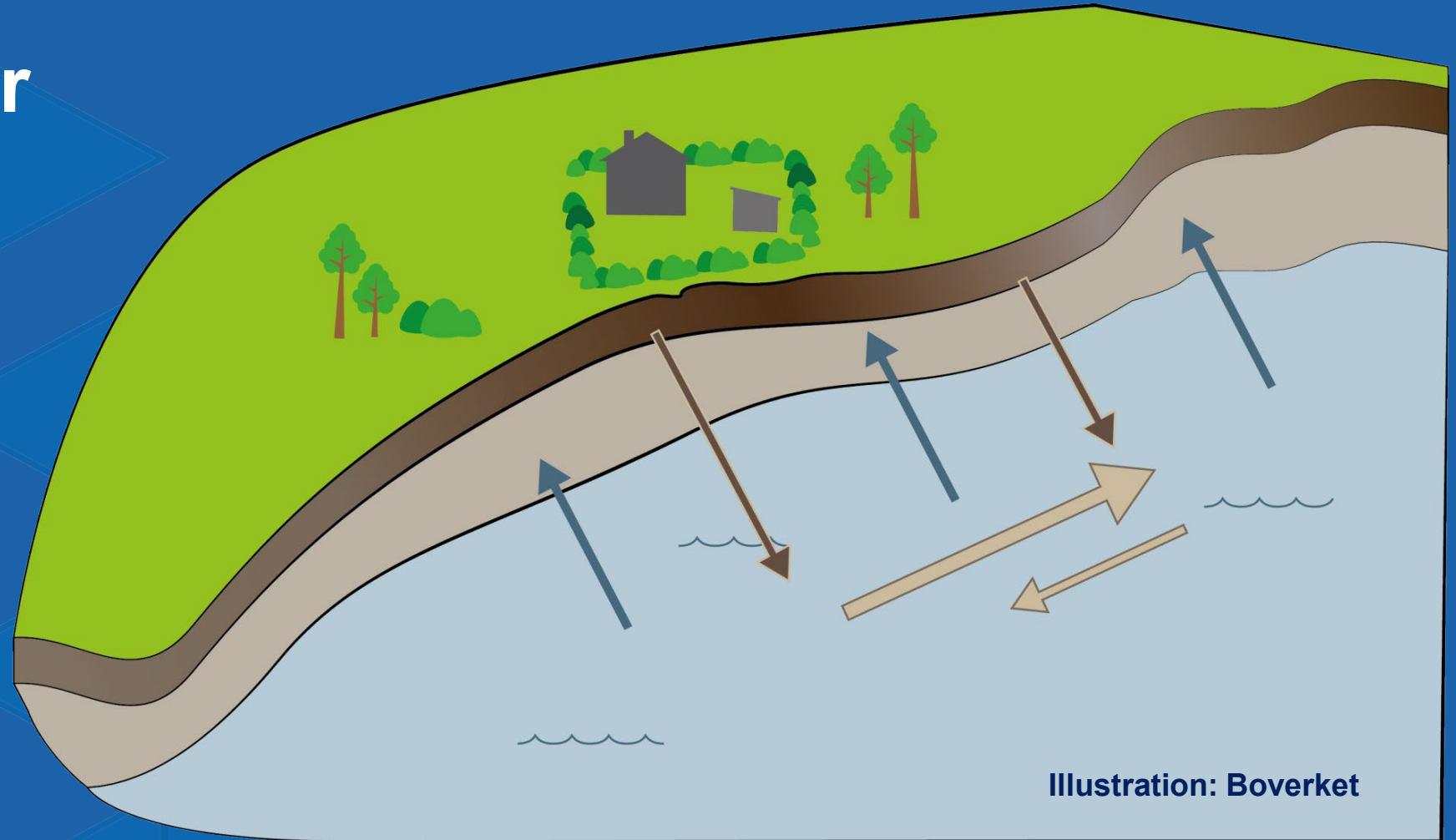
- Helheten
- Kusten
- Vattendrag
- Samhället

Illustration: P. Danielsson (SGI)

Krafter och förutsättningar

- Jordart / sediment
- Vågenergi
- Strömmar
- Stormar

Kusterosion

- Åhus, Kristianstad kommun.

Foto: SGI

Planeringsskedet

Program till Vision Luleå 2050

Inriktning för mark och vatten till 2050

Inriktningen för mark och vatten till 2050 visar den långsiktiga utvecklingsstrategin för hela Luleå kommun. Här beskrivs de noder, stråk, anläggningar och områden där olika typer av utveckling kommer att ske. Det ger en bild av förändring och utveckling på lång sikt och i grova drag.

Övriga kapitel i programmet ger principer för utvecklingen till 2030, men detta kapitel har en mer avlägsen tidshorisont. Inriktningen och alla principer har samma syfte, dvs att nå de övergripande målen och därmed även uppfylla Vision Luleå 2050. Visionen betonar en hållbar utveckling och till 2050 närmar sig Luleå kommun en befolkning med 100 000 invånare. Fler invånare ger ett ökat behov av bostäder, arbetsplatser, energi, rekreation, upplevelser med mera.

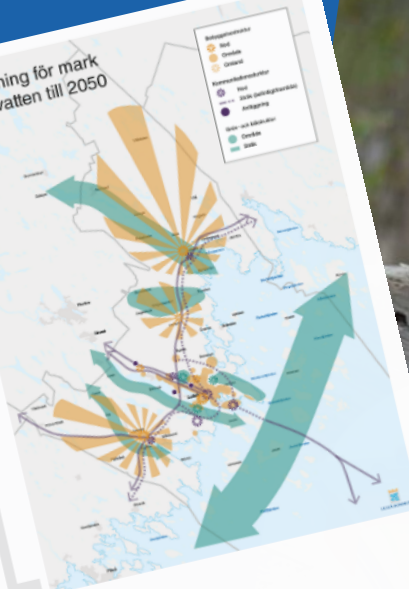
Tre teman

Med hjälp av tre teman visar kartan den långsiktiga inriktningen för användningen av mark och vatten; för bebyggelse, kommunikationer samt grön- och blåstrukturen. För varje tema används olika begrepp som förklaras nedan.

Bebyggelsestruktur (orange) har begreppet nod för ett område som har stor betydelse för den framtida utvecklingen. En nod kan vara ett centrum i en stadsdel eller by, ett universitet, ett sjukhus som är bebyggelse som har viktiga funktioner för utvecklingen. Begreppet område där mer omfattande förändringar behövs, det kan vara områden för bostäder, verksamheter, anläggningar etc.

Inriktning för mark och vatten till 2050

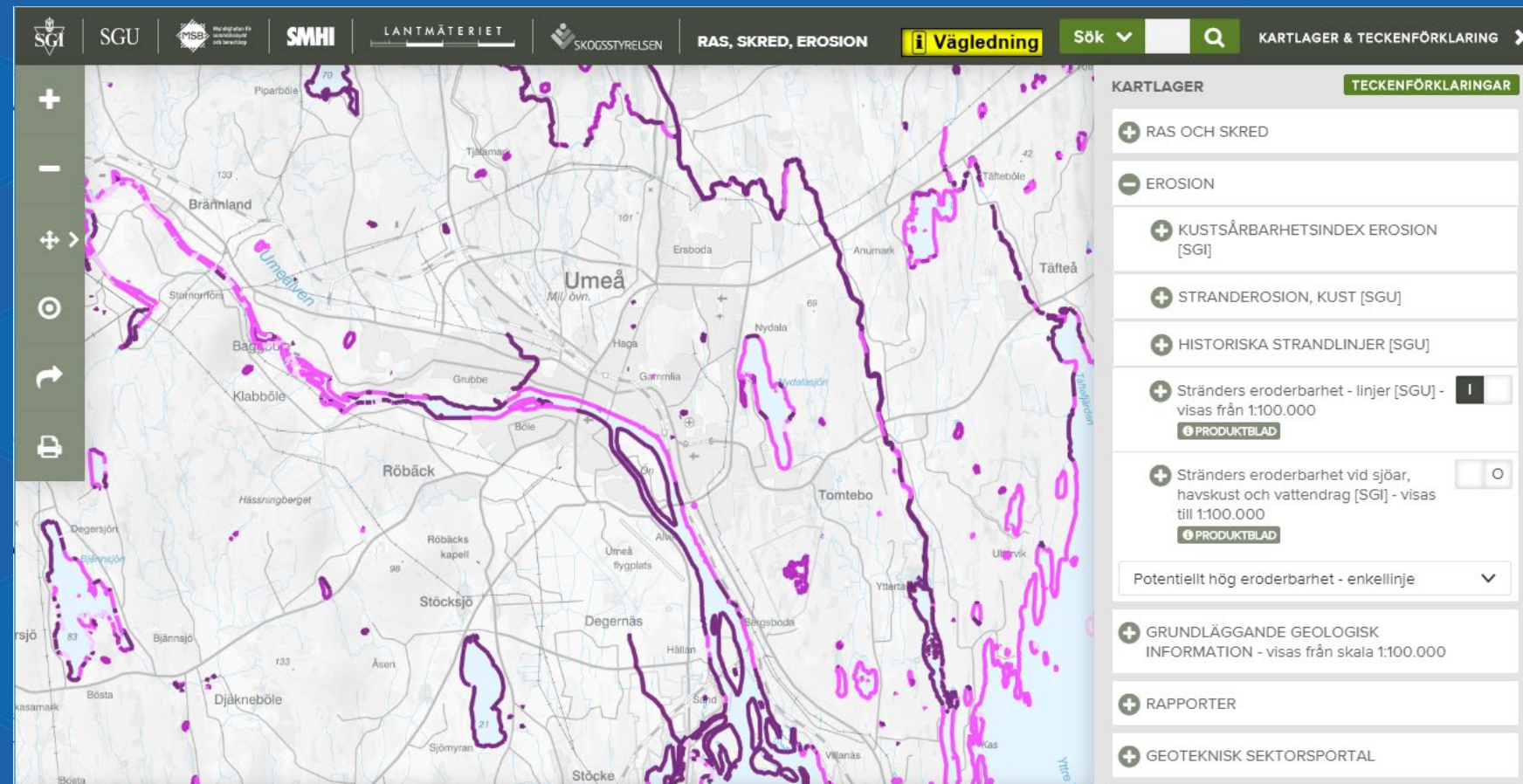
Översiktsplan Umeå kommun

– Vägvisning till planens delar, teman och aktualitet
Antagen av kommunfullmäktige 2018

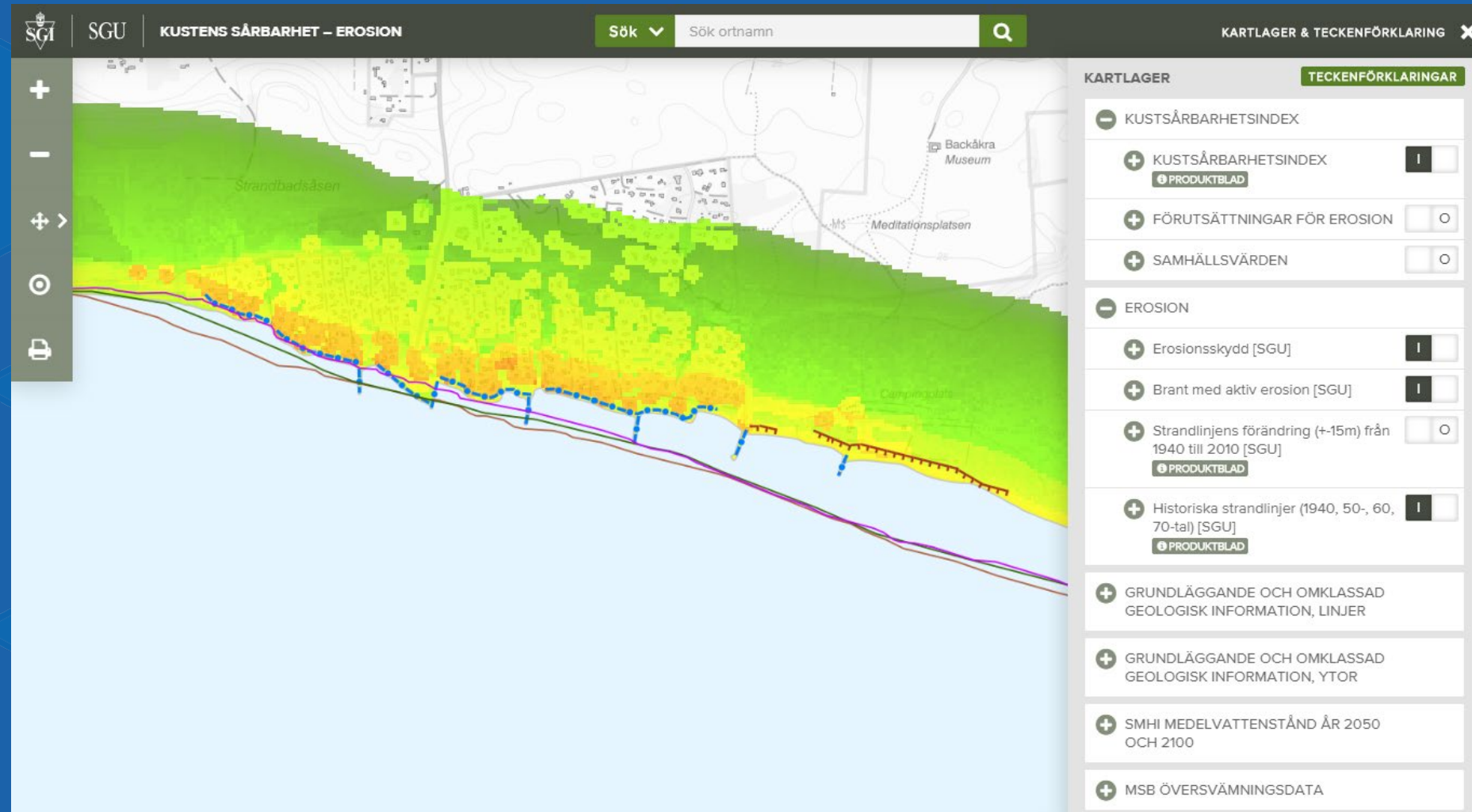

Planeringsunderlag

- Erosionskartering
- Skredriskkartering

Planeringsunderlag

•Kustens sårbarhet - Erosion

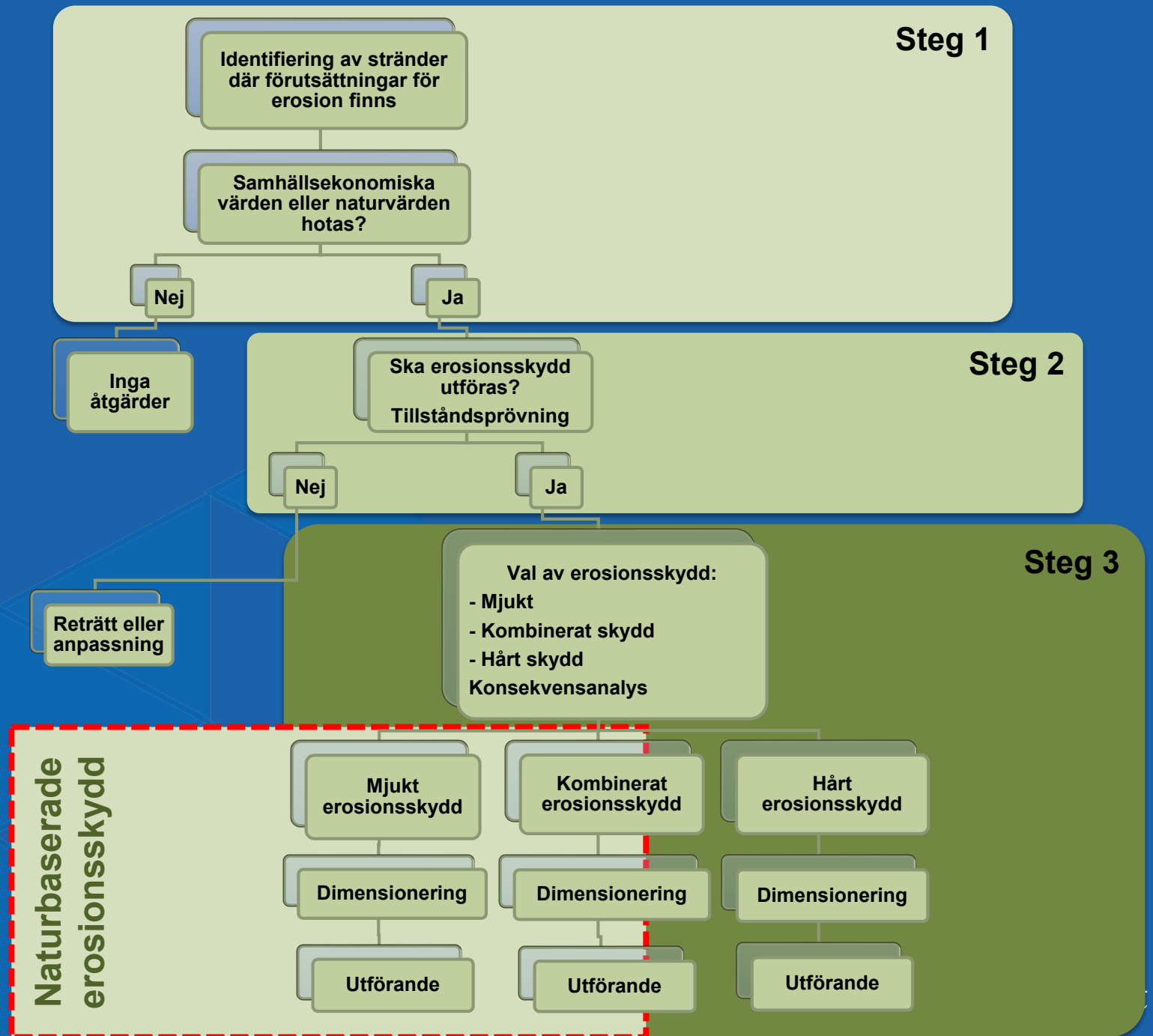
Åtgärder

- Erosionsskydd
- Översvämningsskydd
- Tryckbankar
- Naturbaserade lösningar
- Planerad reträtt

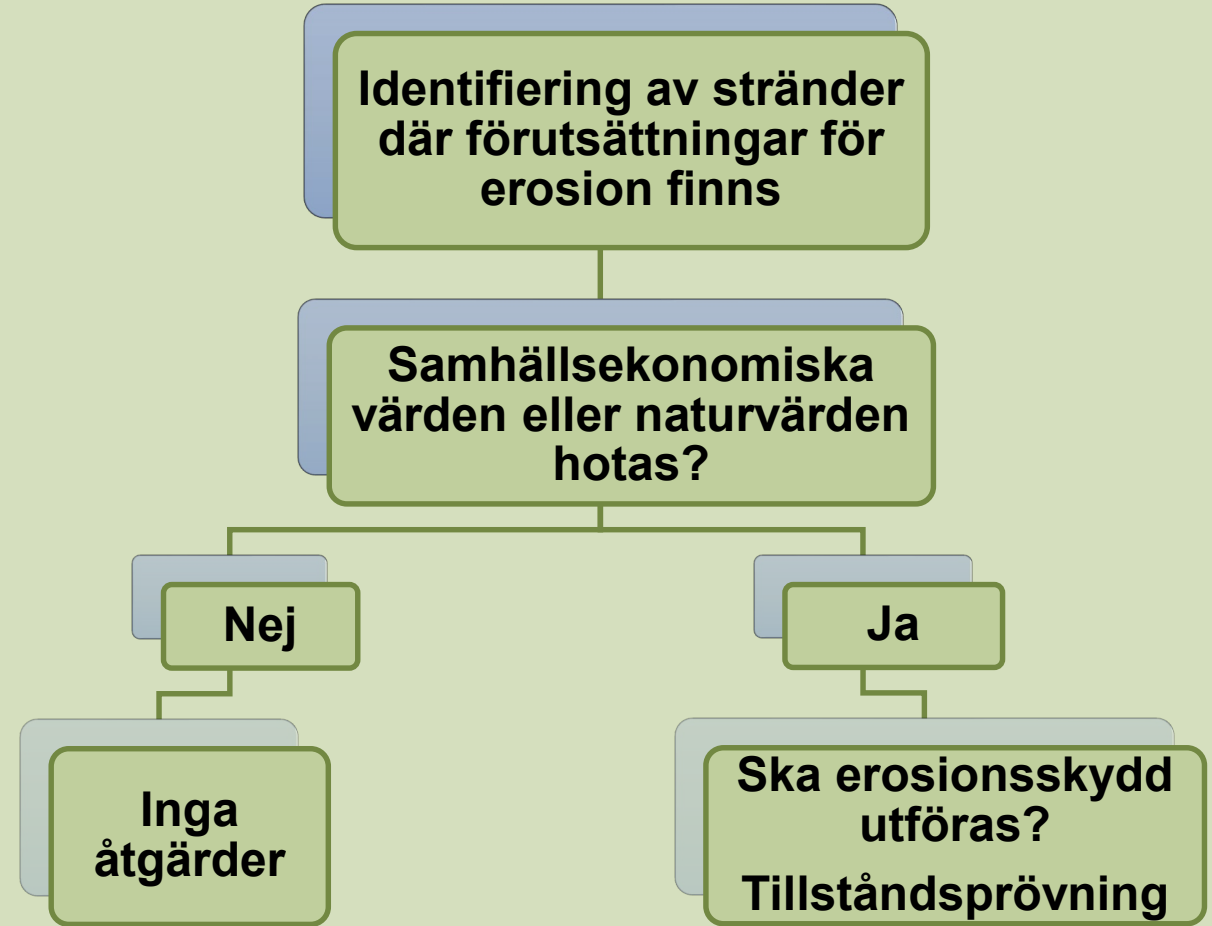
Foto: SGI

Strategi

Strategi

Steg 1

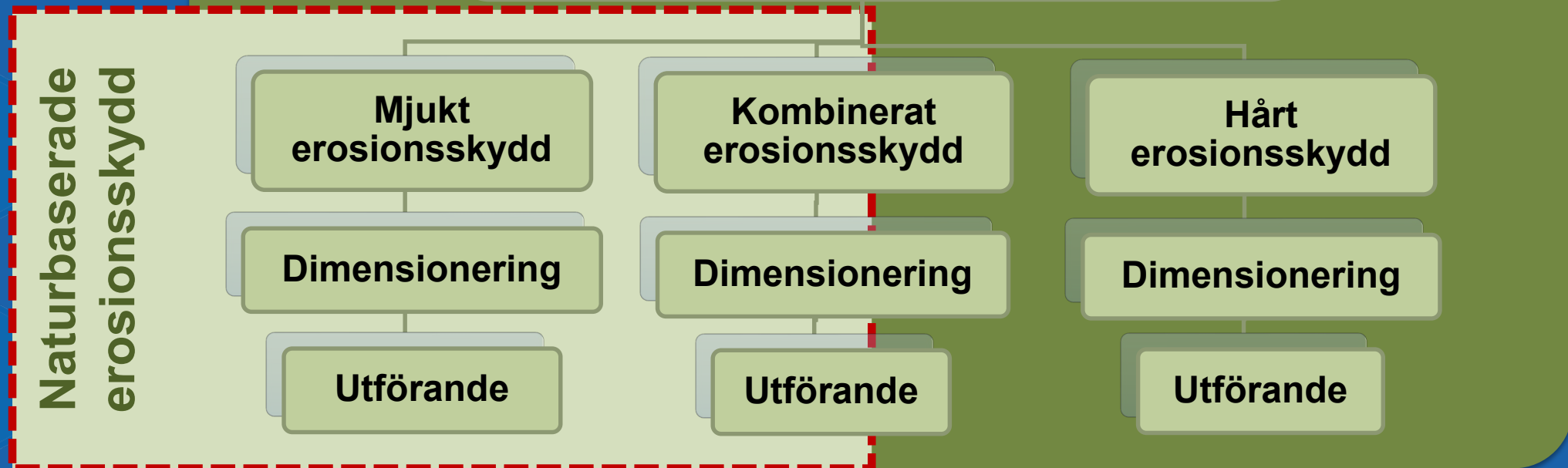
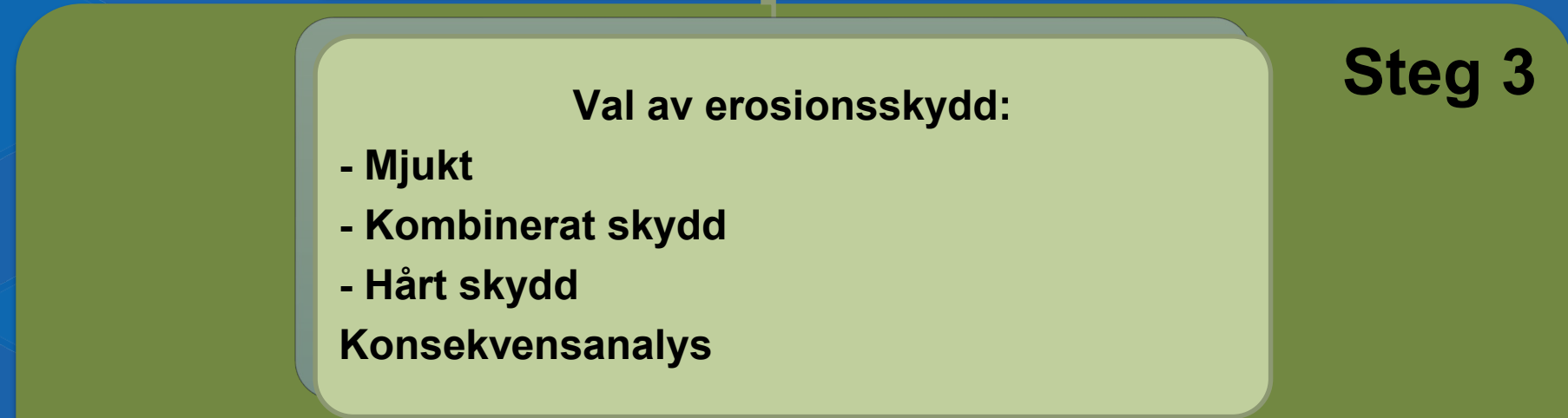
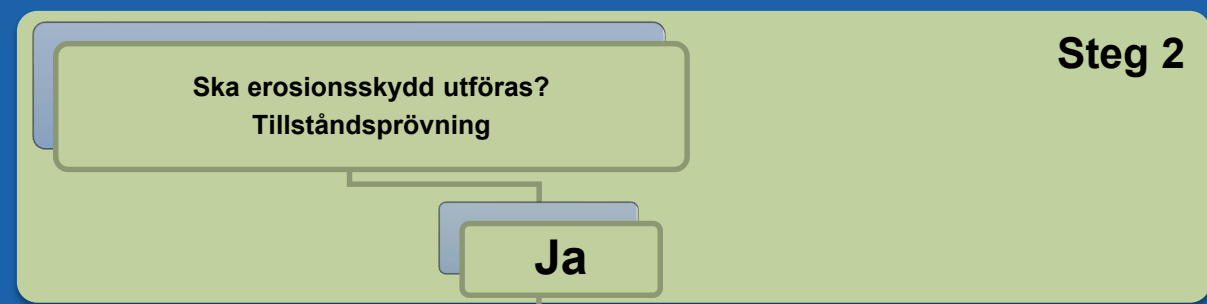

Strategi

Strategi

Naturbaserade lösningar

Mjuka erosionsskydd

Hårda erosionsskydd

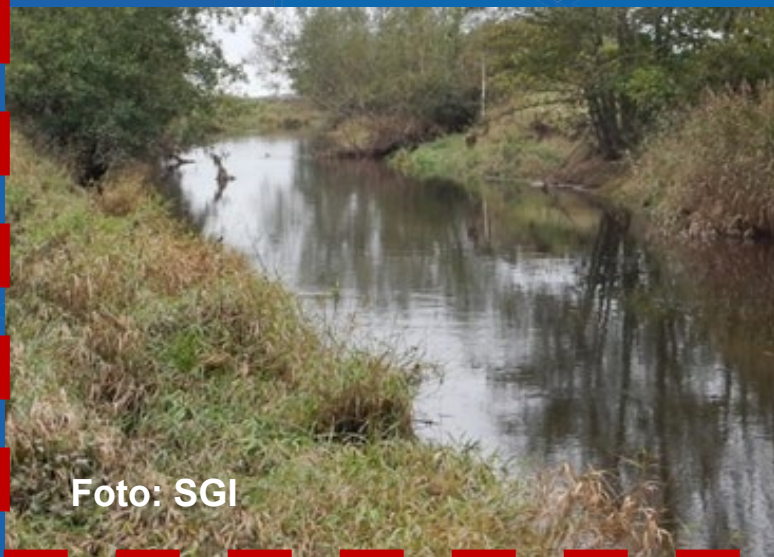
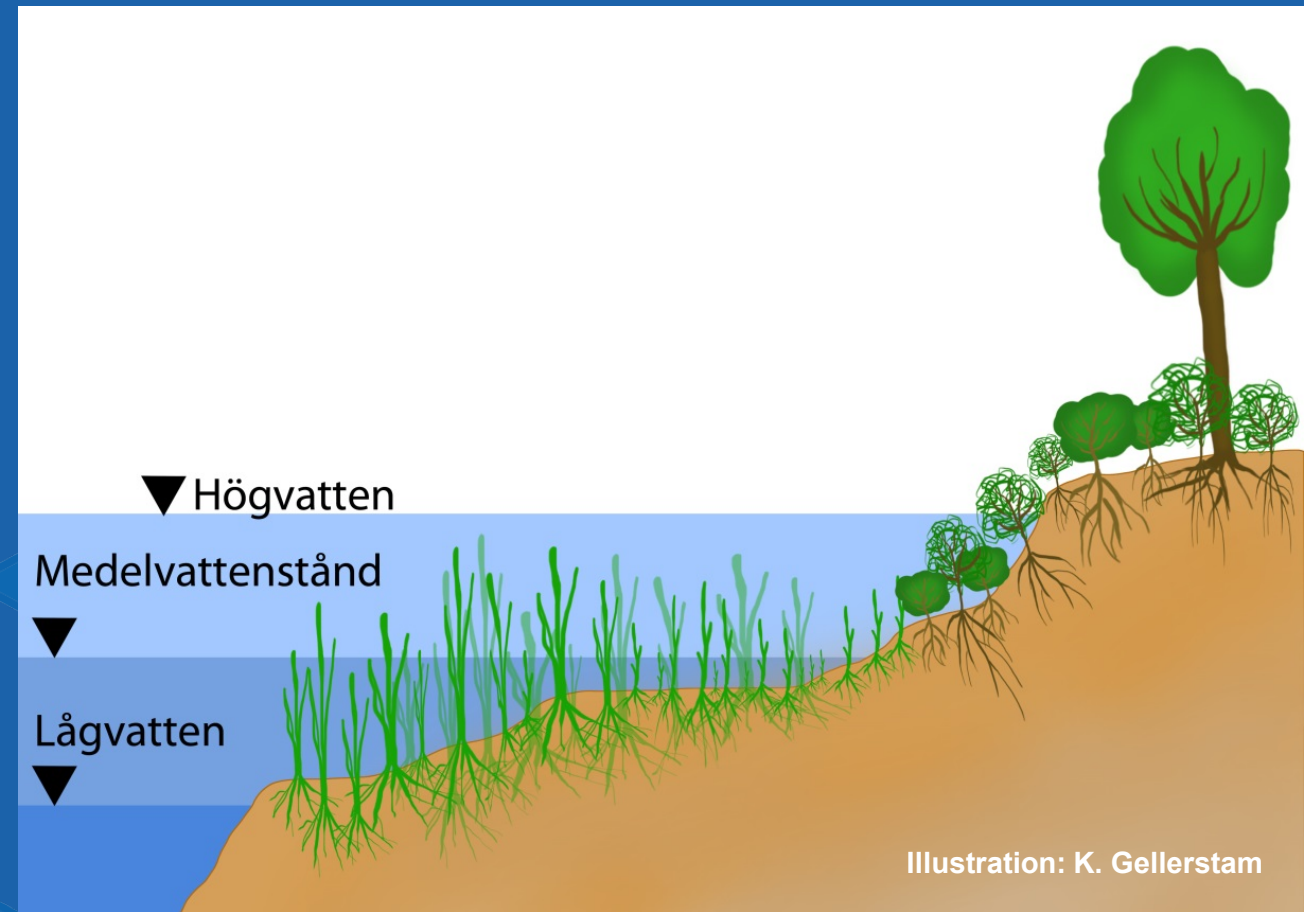

Foto: SGI

Naturbaserade erosionsskydd

Mjuka erosionsskydd

Rönne å & Suseån

Foto: SGI

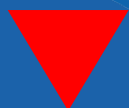
Mjuka
erosionsskydd

Hårda
erosionsskydd

Salix

Foto: SGI

**Mjuka
erosionsskydd**

**Hårda
erosionsskydd**

Suseån

Foto: SGI

Mjuka
erosionsskydd

Hårda
erosionsskydd

Kusten

- Ålgräsängar
- Strandfodring
- Dynvegetation

Foto: SGI

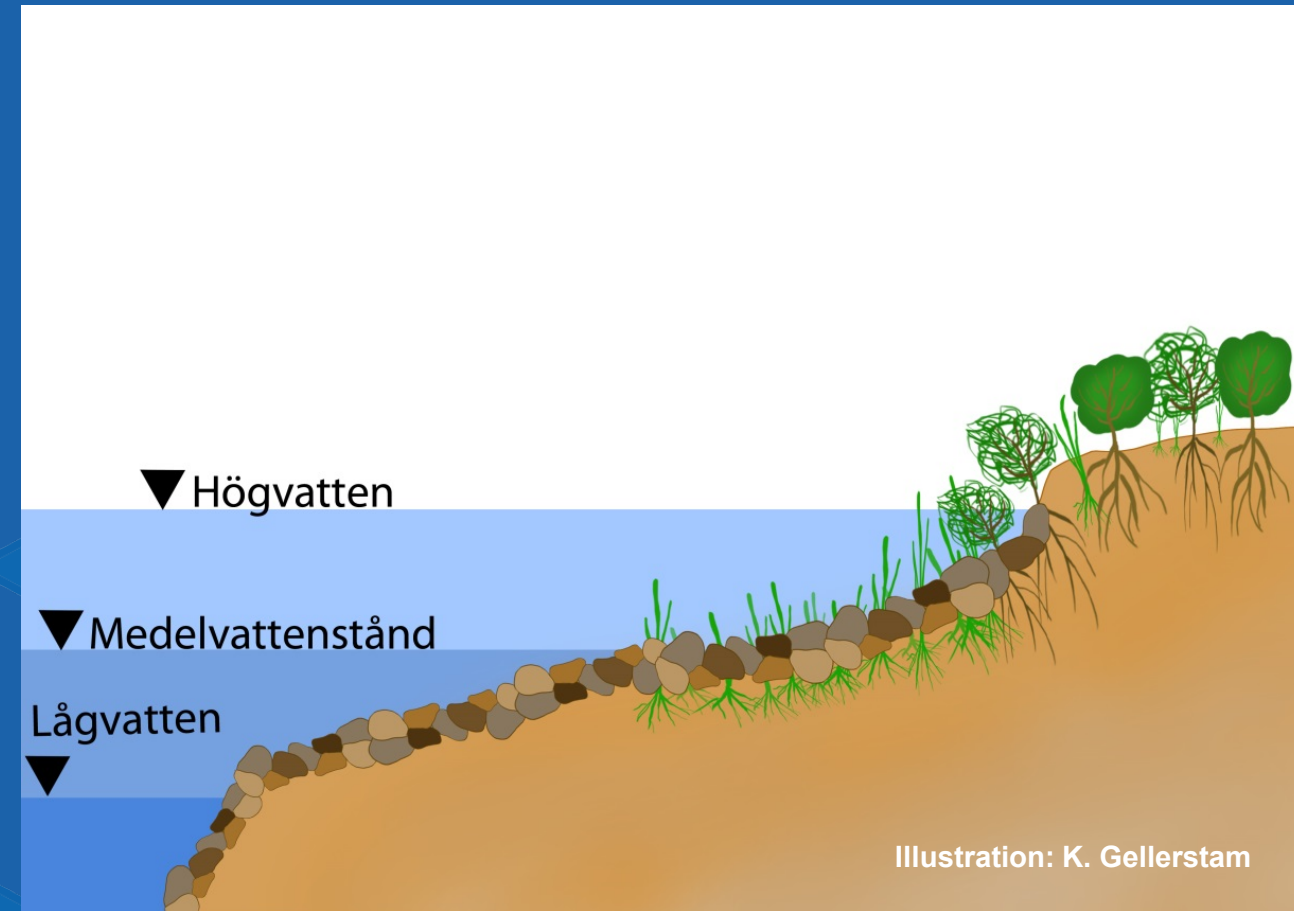

Mjuka
erosionsskydd

Hårda
erosionsskydd

Naturbaserade erosionsskydd

Kombinerade erosionsskydd

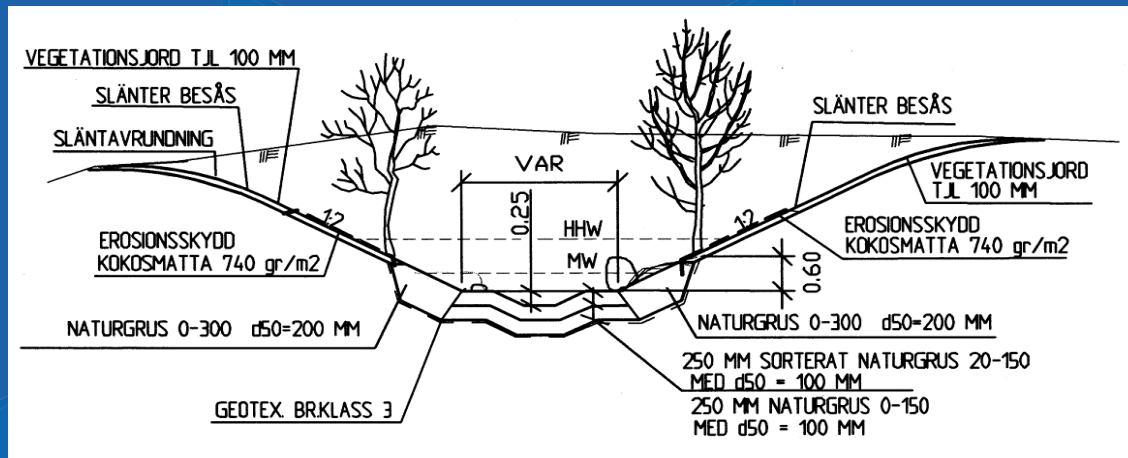
Stenskoning med vegetation

Mjuka
erosionsskydd

Hårda
erosionsskydd

Natursten, kokosmatta, vegetation

Mjuka
erosionsskydd

Hårda
erosionsskydd

Dödved, stockar, natursten, växter

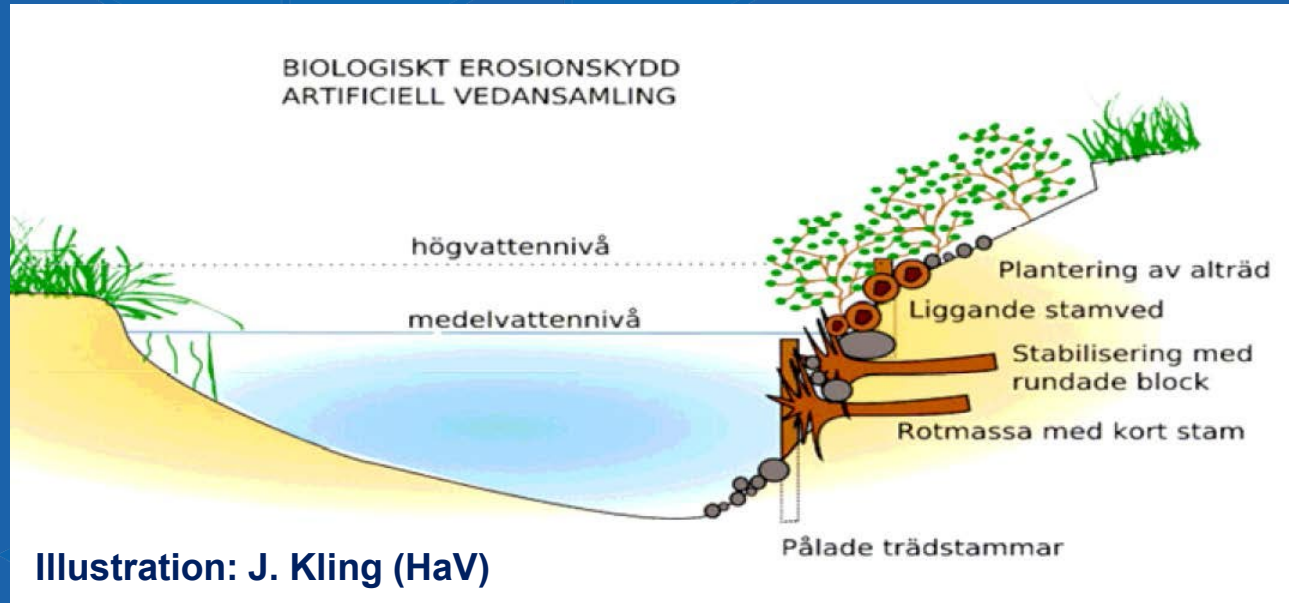

Foto: Kling

Mjuka
erosionsskydd

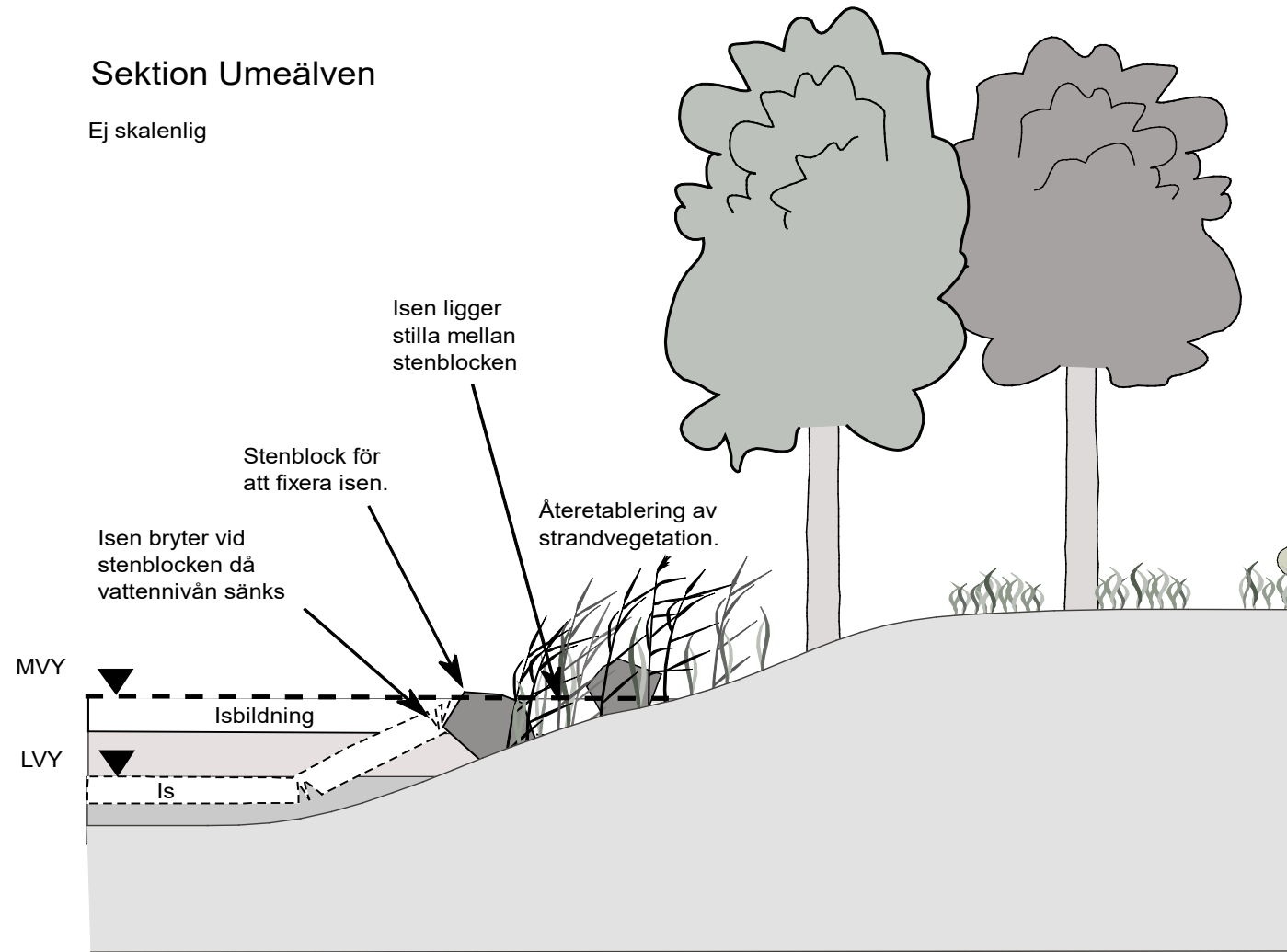
Hårda
erosionsskydd

Stenblock i strandzonen, växter

Sektion Umeälven

Ej skalenlig

Mjuka
erosionsskydd

Hårda
erosionsskydd

Flödesändrare

Foto: Cramer, 2003. Med tillstånd av WDFW

Mjuka
erosionsskydd

Hårda
erosionsskydd

Sand & växter

- Vresros
- Betongmur
- Kokosnät

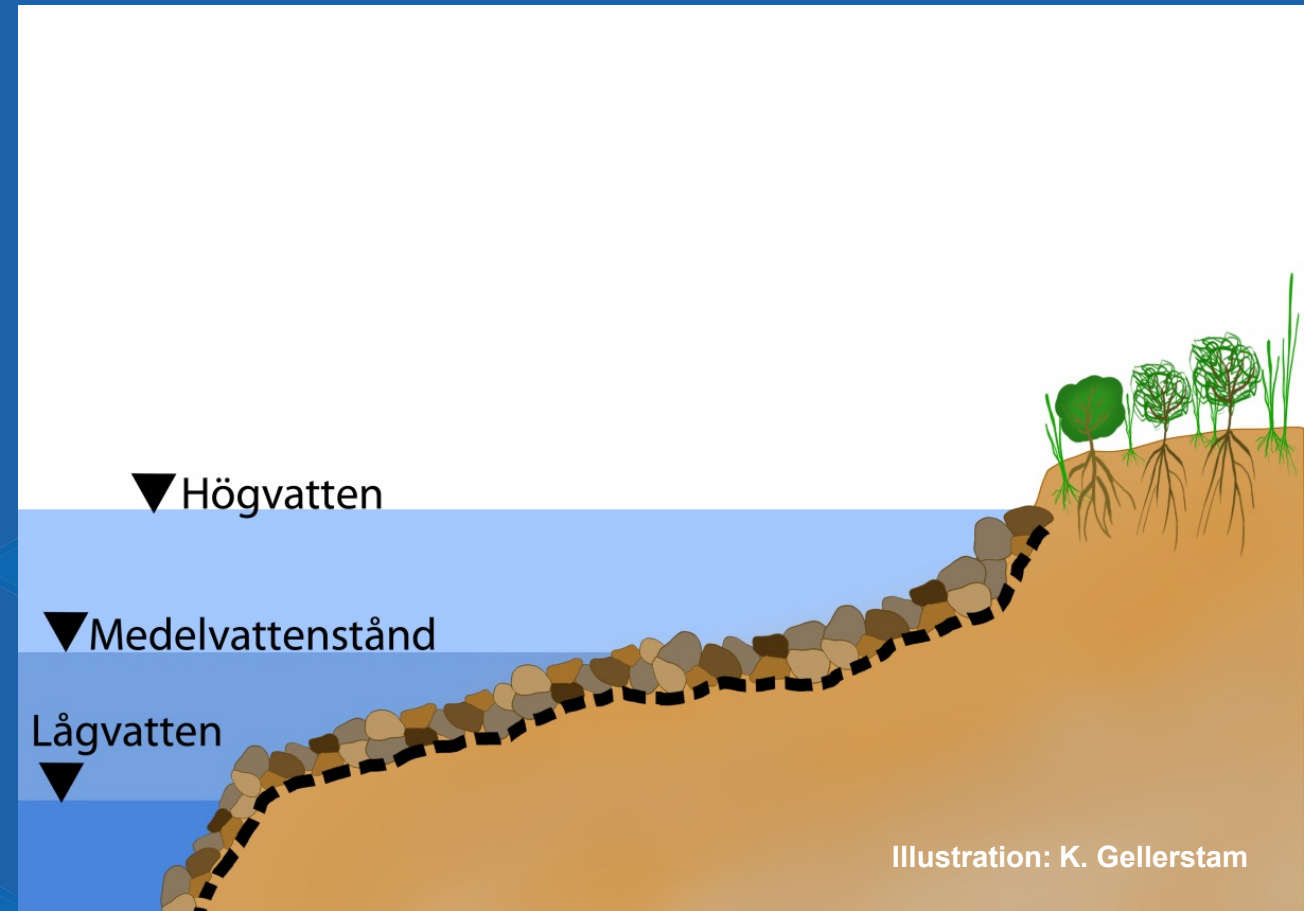

Foto: SGI

Mjuka
erosionsskydd

Hårda
erosionsskydd

Hårda skydd

Hårda skydd

- Stenskoing
- Spont
- Betongblock

Foto: SGI

Foto: SGI

Mjuka
erosionsskydd

Hårda
erosionsskydd

Hårda skydd

- Stenskoing
- Vågbrytare
- Hövder
- Betonghålsten

Foto: SGI

Mjuka
erosionsskydd

Hårda
erosionsskydd

Hårda skydd

- Stenskoing
- Vågbrytare
- Hövder
- Betonghålsten

Foto: SGI

Mjuka
erosionsskydd

Hårda
erosionsskydd

Naturbaserade ES vattendrag

Erosionsskydd har byggts i Göta älv.
Uppföljning under 3-5 år.

Finans: SjöV

Erosionsskydd i Klarälven
Uppföljning under flera år

Finans: TrV

Naturbaserade ES reglerade vattendrag

Erosionsskydd har byggts i Umeälven.

- Umeå Univ.
- Samverkansgrupp,
- Kommun, lokala intr.
- Statkraft, Vattenfall, E-on, etc.
- Länsstyrelsen
- HaV, Vattenmynd. SGI, SLU
- WWF, SNF,

Foto: SGI

Naturbaserade ES farled

Erosionsskydd byggs på 3
ställen i farleden för att testas
över en 6 årsperiod.

SGI / LTH,

TrV, HaV, Lst Stockholm, & SGI
totalt 6.5 MSEK

Foto: SGI

Naturbaserade ES kusten

Life COAST Adapt
Regional kustsamverkan
Strandfodring Ystad

Foto: SGI

SGF AG

Stranderosion

Mål

Öka kunskapen inom stranderosion i vattendrag, i farleder, i reglerade vattendrag, i sjöar och vid kusten

per.danielsson@swedgeo.se

Foto: SGI

Tack!